

Ekonomika

Část pivovarů žádá **zvýšení zálohy na pět korun**. Pojí se s tím ale problémy.

Veronika Bělohávková
redaktorka MF DNES

Náklady na výrobu skleněných pivních lahví už stouply natolik, že tříkorunová záloha nepokrývá cenu, za kterou je pivovary nakupují. Po zvýšení zálohy alespoň na pět korun volají hlavně malé a střední podniky. Nařízením by cenu mohla změnit vláda, nicméně předtím je potřeba vyřešit ještě spoustu problémů.

V oběhu jsou v tuzemsku odhadem stovky milionů vratných pivních lahví. Více než polovina z nich neustále putuje z obchodů na pultry prodejen, potom ke koncovým spotřebitelům a zpět do pivovaru. Tam se myjí, plní a připravují na distribuci. Návratnost lahví se přitom pohybuje okolo 90 procent, desetina se zničí nebo ztratí.

Vratné skleněné pivní lahve se naplní v průměru osmkrát. Pak se kvůli poškození nebo opotřebovanosti vyřadí, přičemž jejich sklo poslouží k výrobě nových lahví.

„Jako malý pivovar již nyní prodáváme a navíc tratíme na vratných obalech, které se zničí nebo se nevracejí zpět, takže je musíme neustále dokupovat,“ upozorňuje majitel pivovaru Tambor ze Dvora Králové nad Labem Nasik Kiriakovský. Od letošního 1. dubna prý nakupuje jednu pivní lahev za více než čtyři koruny.

Královédvorský pivovar na zvýšení zálohy na vratné pivní lahve apeluje již od roku 2019. Obrátil se na Český svaz pivovarů a sladoven, ministerstvo průmyslu a obchodu i na prezidenta Svazu obchodu a cestovního ruchu.

„Na zálohový systém, který je ve veřejném zájmu a v souladu s přírodou a s tolik skloňovanou ekologií,

Tři koruny zálohy za pivní lahev už nestačí

nemohou dopláct malé a střední firmy,“ prohlašuje Kiriakovský.

Zvýšení zálohy za pivní lahve by podle něj nepředstavovalo pro konečného spotřebitele zdražení. Pivovarům by to přitom pomohlo snížit ztrátu z nákupu nových vratných lahví, neboť se všechny lahve z oběhu nevracejí.

„V konečném důsledku by to mohlo mít i prospěšný vliv na životní prostředí, protože by to více lidí nutilo a motivovalo chovat se hospodárně a vracet lahve do obchodu,“ míní Kiriakovský.

Zvýšení záloh by uvítali i velcí

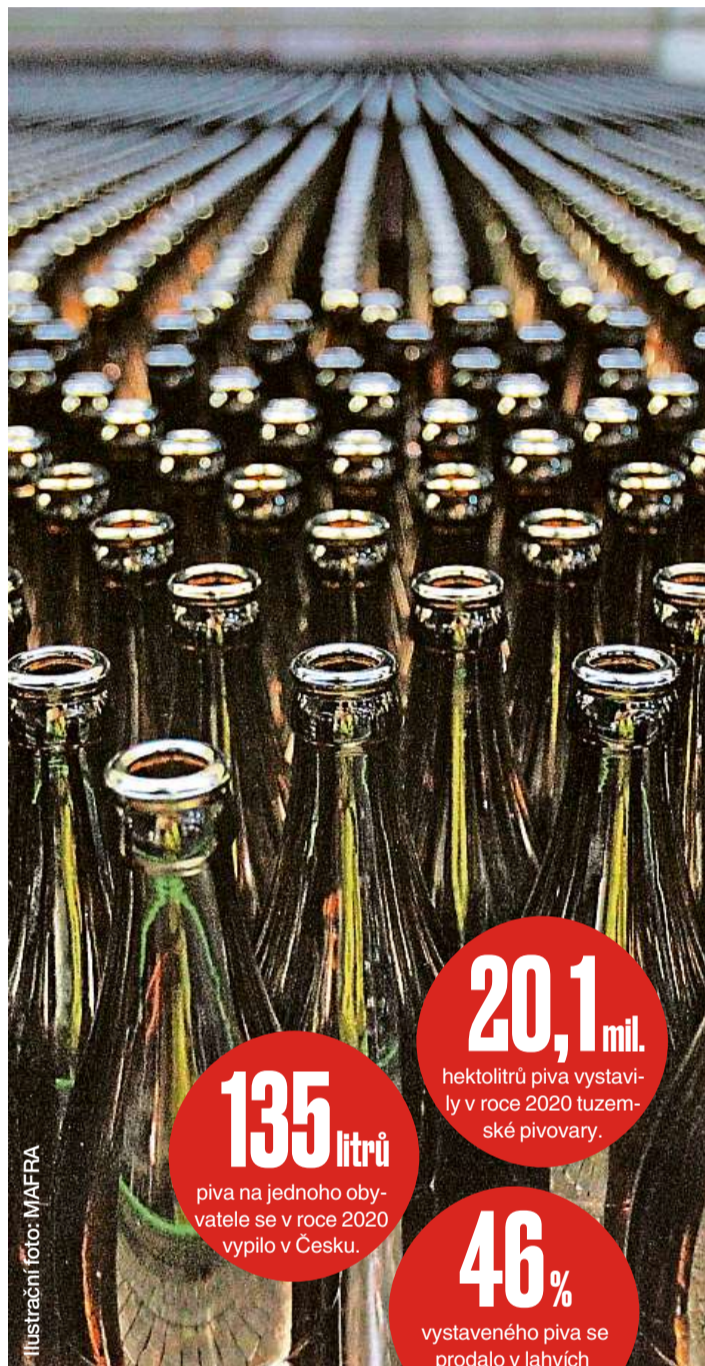
I pro další pivovary se pořizovací ceny lahví zvyšují a už překročily tři koruny za kus. „Vratná záloha má krytí cenu výrobku, což se dlouho neděje. Na nutnost úpravy zálohy upozorňujeme několik let a se zvýšením zálohy na lahev souhlasíme,“ říká mluvčí Rodinného pivovaru Bernard Radek Tulis.

„Akceptovatelná výše zálohy je složitá otázka - cena energií a materiálů se rychle mění, lze očekávat, že podraží i sklo a výrobky ze skla. Přijatelná by mohla být záloha například pět korun za kus. Jak dlouho ale tato částka bude reálně splňovat to, co je jejím smyslem, je těžké odhadovat,“ vysvětluje Tulis.

Zvýšené náklady zaznamenaly rovněž velké pivovary, ale ty zálohy za lahve tolik netrápí. Sklárny jim totiž kvůli vysokým objemům nabízejí výhodnější ceny.

„Ve většině případů množství hraje roli v následné cenové kalkulaci. Výrobní cena může přesahovat tři koruny s DPH a také se tak děje. Cena lahve se také určuje podle váhy lahve. Čím těžší, více skla, tím vyšší cena,“ popisuje výrobní ředitel Pavel Netroufal ze společnosti O-I Czech Republic, která pivní lahve vyrábí.

Velkým pivovarům nicméně výro-

Ilustrační foto: MAFRA

135 litrů
piva na jednoho obyvatele se v roce 2020 vypilo v Česku.

20,1 mil.
hektolitrů piva vystavily v roce 2020 tuzemské pivovary.

46%
vystaveného piva se prodalo v lahvích v tuzemsku i zahraničí.

bu prodávají, že často používají unikátní zálohované lahve. „Lahev, ve které ke konzumentům putuje naše pivo, je embosovaná. Protože v poslední době došlo k navýšení pořizovacích nákladů, umíme si představit, že by se změnila i výše zálohy,“ připouští mluvčí společnosti Pivovary Staropramen Denisa Mylbachrová.

Zvýšení zálohy za skleněné lahve ovšem není jednoduchý krok. Stanoví ho nařízení vlády a navrhuje ho odbor ekologie ministerstva průmyslu a obchodu.

Vratné pivní lahve se naplní v průměru osmkrát.

„Tento krok nelze udělat neuváženě, protože by mohl znamenat vysoké ztráty pivovarů. Problematická je zvláště přechodná doba, kdy by se vracely lahve s vyšší zálohou, než se kterou vstupovaly na trh,“ vysvětluje prezidentka Českého svazu pivovarů a sladoven Martina Ferencová s tím, že o této problematice svaz hovořil se svými členy na poslední valné hromadě. Otázku záloh na lahve prý nyní diskutují.

Příliš komplikované zvýšení

Nejsložitějším prvkem celého procesu je odlišení lahví, za které byla zaplácena současná tříkorunová záloha, od těch, za které by zákazníci uhradili vyšší zálohu. „V tuto chvíli nevíme o vhodném modelu, který by to jednoduše umožnil. Pouhé zvýšení záloh bez nalezení tohoto modelu není z našeho pohledu ces-

ta, protože by případný rozdíl v zálohách musely dotovat pivovary. S ohledem na skutečně vysoký počet vratných lahví, které jsou běžné v oběhu, by šlo o obrovské jednorázové náklady, které by dopadly na celý pivovarnický sektor,“ upozorňuje mluvčí Plzeňského Prazdroje Zdeněk Kovář.

Další pivovary uvádějí, že by změna výše zálohy s sebou přinesla problémy související s různou výší záloh v sousedních zemích. „Pro tuzemsko a okolní země používáme totožnou lahev. Případný rozdíl v zálohách v tuzemsku a zahraničí by se pochopitelně projevil, a to zejména v příhraničních oblastech. Část konzumentů by vracela lahve tam, kde je to pro ně výhodnější, ne v místě nákupu. Z tohoto pohledu by bylo ideální, kdyby došlo v rámci jednotného trhu Evropské unie ke sjednocení výše záloh,“ komentuje situaci obchodní ředitel Pivovary CZ Group Tomáš Konečný.

Změna v zálohách by mohla přidělat problémy i obchodníkům. „Otázku zvýšení záloh nelze řešit odděleně bez nalezení modelu. Proto ji nyní považujeme za velmi komplikovanou a problematickou,“ doplňuje Kovář z Prazdroje.

Ministerstvo průmyslu a obchodu neplánuje změnit výši záloh za skleněné lahve. „Naše ministerstvo nicméně aktivně tematiku zálohování diskutuje s Českým svazem pivovarů a sladoven, protože nastavení výše záloh musí reflektovat více faktorů, než je cena samotné lahve. Obecné nastavení problematiky obalů je stanoveno zákonem číslo 477/2001 Sb., o obalech, jehož gestorem je ministerstvo životního prostředí,“ říká mluvčí ministerstva průmyslu Marek Vošáhlik.

Zálohový systém v Česku funguje několik desítek let a jeho podoba se příliš nemění. Kosmetickými úpravami prošel naposledy v roce 2010.

Investice

Cena troyské unce zlata překročila 45 tisíc korun

Cena zlata podle záznamů agentury Bloomberg vystoupila až na 1998,38 dolaru za troyskou unci (přes 45 tisíc korun), maximum za více než měsíc. Oproti předchozímu závěru tak vykazovala nárůst zhruba o 0,6 procenta a od začátku roku si připisovala téměř devět procent. Investoři zlato obvykle považují za bezpečné útočiště v období politické či ekonomické nejistoty. Žlutý kov také často využívají jako pojistku proti inflaci. (ČTK)

Trh práce

Restaurace mohou zaměstnat až 15 tisíc Ukrajinců

Gastronomie může podle Asociace malých a středních podniků a živnostníků zaměstnat 10 až 15 tisíc uprchlíků z Ukrajiny. Příliv nových pracovníků ale obor zatím nezaznamenal, centra pracující s běženci by je měla lépe informovat o možnostech uplatnění. Uvedl to restaurátér a garant projektu Moje restaurace za asociaci Luboš Kastner. Pokud Ukrajinci hledají práci v gastronomii, centra by jim měla doporučit, aby si vyhledali nejbližší stravovací podniky v okolí svého bydliště a ozvali se jim. (ČTK)

Vyšší tresty za parkování na kolejiích

Poslanci zvažují tvrdší postihy za blokování veřejné dopravy. Mohly by dosahovat několika desítek tisíc korun.

Tomáš Cafourek
redaktor MF DNES

Auta zaparkovaná u kolejí nebo na nich tak, že tramvaje nemohou projet, čím dál častěji blokují veřejnou dopravu velkých měst. Jenom v Praze jde o stovky případů ročně, zpoždění delší než 20 minut pražský dopravní podnik hlásil před vypuknutím koronavirové krize bezmála každý třetí den.

Je přitom jedno, zda zaparkované auto brání průjezdu tramvaje pár centimetry nebo je odstavené na kolejiích takzvaně „na hůlva“. V obou případech hrozí majitelům pokuta do dvou tisíc korun. Poslanci nedávno ve Sněmovně začali debatovat o tom, zda by se pokuta neměla citelně zvýšit.

Najít majitele vozu často není snadné. Ani odtažení přitom nemusí být nutně nejrychlejší a neefektivnější cestou. „Vybavují si pátrání po majitelích dodávky. Byla to v podstatě detektivní práce, protože dodávka byla zapůjčena jiné firmě a správný kontakt jsme zjistili až podle faktury, která ležela na předním sedadle,“ řekla MF DNES

mluvčí Dopravního podniku města Brna Hana Tomašítková.

Odtáhnout vozidlo, jehož šofér si odskočil na oběd, policie nedovolila. Podle Tomašítkové totiž nebylo do vozidla vidět, takže nešlo vyloučit, že se v něm nepřepravuje nebezpečný náklad, například tlakové lahve.

Dnes platí, že šofér musí nechat mezi autem a nejbližší kolejiicí v době od páté do 19. hodiny aspoň 3,5 metru volného prostoru. Opačující se stížnosti tramvajových dispečinků nicméně naznačují, že to buď mnozí řidiči nevědí, nedokážou vzdálenost odhadnout, nebo je jim to jedno.

„Zejména lidé, kteří netrpí nedostatkem financí, to neodradí, aby si někde v centru vyřešili svoje záležitosti. Doufají přitom, že to stihnou ještě před příchodem policie,“ tvrdí předkladatel návrhu a zároveň předseda podvýboru pro dopravu Libor Lochman (STAN).

Jako řešení navrhuje přeřadit toto parkování do kategorie závažnějších přestupků s horními sazbami ve výši 20 nebo až 50 tisíc korun. Navíc chce zahájit debatu o přesunutí tohoto chování do dopravních nešvarů hodnocených přidělením trestních bodů.

Ve vzduchu visí body

Razantní navýšení pokuty není po chuti ministerstvu dopravy. Raději by totiž vsadilo na prevenci a osvětu řidičů. „Přesun do podstatně vyššího pásma pokut pokládáme za ne-

systémový krok. Takový přestupek by se totiž dostal na úroveň mnohem nebezpečnějších přečinů, jako je například nerespektování zákazu předjíždění,“ uvádí mluvčí ministerstva Martin Brychta.

Desetitisícové přestupky jsou příliš přísné také pro poslance Milana Ference. Ten by nicméně přivítal, aby za blokování tramvajů mohly být uloženy dva trestné body, tedy nejnižší možný bodový trest.

Podle Lochmana v úvahu přichází i dvojnásobný postih ve výši čtyř bodů. „Není to úplně nejméně závažný přestupek. Když zaparkujete na trávě a necháte to tam, tak společ-

enský dopad není takový, jako když zablokujete 200 lidí v tramvajích,“ dodává.

Může zdražit odtažení

Na podzim by na půdě Sněmovny měla začít debata o novele zákona o provozu na pozemních komunikacích, která má rozsah trestných bodů zúžit ze současné sedmibodové škály na dva, čtyři a šest bodů. Návrh, na němž začali úředníci ministerstva dopravy pracovat už po začátku funkčního období předchozího vládního kabinetu, má za cíl zpřísnit nebezpečné přestupky, jako je alkohol za volantem a vjíždě-

Bezohlednost Každoročně se vyskytnou stovky případů, kdy řidiči zbytečně zablokují veřejnou dopravu. Foto: Stanislav Heloňa, MAFRA

ní na železniční přejezd navzdory světelné výstražce. Snížit by se naopak měly tresty za méně společensky nebezpečné přestupky, mezi něž ministerstvo řadí špatné parkování.

Auto blokuje jízdní dráhu hromadného dopravního prostředku se netýká pouze tramvají. Nepozorní nebo neohleduplní řidiči komplikují také provoz trolejbusů nebo autobusů.

„Máme problém s auty, jež parkují v takzvaných zálezech pro autobusy a trolejbusy. Když přijedou kloubové vozy nebo když se sejde více vozidel, nemohou najet až k nástupní hraně a v tu chvíli je zcela zbytečné, že máme nízkopodlažní vozidla. Komplikuje to nástup a výstup hůře se pohybujících cestujících,“ říká mluvčí Plzeňských městských dopravních podniků René Vávro.

Zatímco osvěta by podle poslanců i dopravních podniků mohla být vhodnou alternativou vyšších trestů, ve zrychlení odtahy příliš nevěří. Odtahy totiž nemůže nařídít dopravní podnik, ale policie.

Smysl by podle poslaneckého návrhu nemělo ani to, pokud by si dopravní podniky zařídily vlastní odtažkovou službu, což by stálo miliony korun ročně. Význam by ale podle Ference mohlo mít, pokud by odtažování vozidel blokuje prostředky hromadné dopravy mělo před ostatními odtahy přednost. Zvýšenou sazbu za expresní odtažení by pak musel uhradit majitel odtaženého vozidla.